

SKALNIČKÁŘŮV ROK

Klubový zpravodaj

číslo 48 (2-2003)

OBSAH

NAŠE AKCE:

Přednášky a členské schůze	
Výstava 2003	
Burzy rostlin	
Výměna semen	

PĚSTITELSTVÍ:

Co nového na mé skalce? (záznam přednášky Z.Řeháčka)	
Šišák od kadeřníka (M.Martan)	
Prosperující rašeliniště (R.Poláček)	

CO NÁS ZAJÍMÁ:

Zima, na kterou nelze zapomenout	
--	--

INFORMACE Z KLUBU:

Z členské základny	
Drobné zprávy a informace	
Inzerce	
Kalendář akcí klubu v 2.pololetí 2003	
Členové výboru Klubu skalničkářů Brno 2003 - 2005	

NAŠE AKCE

PŘEDNÁŠKY A ČLENSKÉ SCHŮZE

Scházet se budeme, s výjimkou října, v sále na Křenové ulici 67 ve 2.poschodí, vždy 1.čtvrtek v měsíci. 1.říjnový čtvrtek se sejdeme v Arboretu MZLU v Černých Polích. Případné změny programu naleznete v klubové vývěsce na Joštově ulici „U Medvídka“.

Čtvrtek 4.září 2003, 16.30

Zdeněk Zvolánek, Karlík

Skalní rostliny v přírodě a kultivaci

Čtvrtek 2.října 2003, 16.30 (sraz u horního vchodu u tramvajové zastávky Bieblova)

Podzimní exkurze do Arboreta MZLU

Čtvrtek 6.listopadu 2003, 16,30

Zdeněk Řeháček, Hradec Králové

Francouzské Alpy

Čtvrtek 4.prosince 2003, 16.30

RNDr.Vít Hrabě, Brno

To nejlepší z hor

Po Novém roce se sejdeme na **Výroční členské schůzi**, která se uskuteční v sále na Křenové 67 v sobotu 24.ledna 2004 v 9.00 . Program bude tradiční, včetně oceňování úspěšných pěstitelů a tomboly. Případná změna termínu či místa VČS bude včas oznámena na korespondenčním lístku.

VÝSTAVA 2003

Letošní výstava skalniček proběhla opět v areálu Čtyřlístku, ale v komornějším prostředí, zhruba vymezeného Bystrckou ulicí, správním budovou Čtyřlístku a starým skleníkem, v němž nachází azyl naše burza rostlin. Do této části byla soustředěna všechna klubová koryta a některé dřevěné nádoby s miniskalkami. Z moderních stavebních prvků byl vytvořen ukázkový vyvýšený záhon. Byly vysazeny vzrostlé stromy, které vytvořily patřičnou kulisu a také stín nové hajní partii. Do této části výstavy byly soustředěny veškeré exponáty a vybíralo se zde vstupné. Zbytek areálu, včetně většiny skalek, byl volně přístupný. Následkem tohoto opatření ubylo platících návštěvníků, pokladní jich napočítali 3092. Nelze říci, že by ubylo návštěvníků z řad skalničkářů, přijelo i několik zájezdů (Přerov, Pardubice, Praha). Vstupné se nechtělo platit lidem, kteří přišli nakupovat do Čtyřlístku potřeby pro zahradu, balkónovky, nebo se přišli do areálu jen projít či posedět, bez hlubšího vztahu ke skalničkářům. Pro klub to znamená úbytek prostředků potřebných pro plnohodnotný chod klubu. Hlavním zdrojem příjmu jsou tedy od letošního roku burzy rostlin, podnikli jsme již také některé kroky, které povedou k úsporám.

Myslím, že většina návštěvníků byla s výstavou spokojena. Zaznamenal jsem spíše ojedinělé výtky, které se týkaly skalek ve volně přístupné části areálu, zdály se jim oproti minulým rokům prázdné. Velkým dílem za to může extrémně nepříznivá zima. Další výtky se

týkaly úrovně sociálního zařízení a absence košů na odpadky v areálu. Zazněly i hlasy, které si přály posunout výstavu doprostřed května. Mohly by se tak vystavovat jiné rostliny, ty ze začátku května jsou již dosti okoukané (někteří pěstitelé vozí stejné každý rok).

Hodnocení exponátů

Tradičně jsme udělili cenu pěti exponátům. Jejich majitelé budou na VČS odměněni keramickým kachlem se symbolem klubu.

Oceněny byly tyto exponáty:

- **Fritillaria lutea** přítelkyně Fabiánkové z Boskovic
- **Cypripedium calceolus** přítele Baláže z Dolní Rožínky
- **Calceolaria darwinii** přítele Baláže z Dolní Rožínky
- **Delosperma congestum** přítele Škorpila z Brna
- **Kamenné korýtko s Gentiana verna** přítele Hadače ze Syrovic.

Fritillaria lutea vévodí první straně barevné přílohy. Devět dvacetimetrových lodyh neslo 11 květů. Horké počasí však přerušilo podívanou na tyto krásné řebčíky těm, kteří přišli až ke konci výstavy.

Cypripedium calceolus byl exponát těžkého kalibru. Hmotnost přes 20 kg, 40 květů. Vypěstovat takový trs střevíčníku trvá mnoho let a to i příteli Balážovi, který to s orchidejemi umí. Risk ze ztráty takového exponátu, ke které naštěstí nedošlo, je korunován oceněním.

Calceolaria darwinii se na naší výstavě objevila po mnoha letech. Pamatuji si, že kdysi podobný dmuloret vystavoval přítel Němeček. Není zřejmě mnoho pěstitelů, kteří to s ním umí. Exponát měl 20 cm v průměru, květy sice rychle opadávaly, ale z poupat neustále rozkvétaly nové. V barevné příloze najdete i tento klenot jihoamerické flóry, a to i přes vítr a neochotu rostliny otočit více květů k objektivu fotoaparátu.

Delosperma congestum je mrazuvzdorný sukulent z třítisícových nadmořských výšek malého království v jižní Africe, které se nazývá Lesotho. Já jsem o něm ve dvou minulých číslech již něco napsal, tehdy ještě bylo bez druhového jména. Některé rostliny přečkaly venku i letošní nepříznivou zimu, kdy „odešly“ mnohé evropské rostliny. Skvěle urostlá rostlina našeho předsedy se dočkala ocenění, i když její květy, které připomínají sluníčka nakreslená žlutou pastelkou, přitahovaly obdivovatele z řad návštěvníků až ke konci výstavy. Mohu prozradit, že na nejbližších burzách bude tato novinka určitě k sehnání, neboť ochotně tvoří semena a rychle koření z řízků.

Kamenné korýtko s Gentiana verna, jehož několik plně rozkvetlých trsů pěkně kontrastovalo s travertinovými kameny, potěšilo nejen kolemjdoucí, ale i jeho majitele Jožku Hadače, kterému navíc přinese do sbírky další keramický kachel.

Také mnohé další exponáty stojí za zmínku. Přítel Škorpil, kromě oceněné Delospermy, vystavoval dokonale narostlé rostliny, ať už to byl 20 x 20 cm *Iberis saxatilis pygmaeus*, 30 x 30 cm *Potentilla verna* 'Orange Form', či *Lathyrus vernus* 'Roseus', rostlina 30 cm vysoká i široká.

Přítel Burian z Dačic dovezl zajímavou rostlinu z čeledi Papaveraceae okrasnou svými vykrajovanými namodralými listy. Tato krátkověká rostlina se jmenuje *Glaucium corniculatum* (pozor, nezaměňovat s rodem Glaucidium).

Vlčkovi vystavovali pěkně narostlé stříbrné kapradí *Athyrium iseanum 'Pictum'*. A když zůstaneme u pěstitelů z Brna-Žebětína, pak musím vzpomenout pečlivou skalničkářku s roztomilou skalkou, přítelkyni Stodůlkovou a její bochánek *Draba bryoides* o průměru 10 cm.

Přítel Rozehnal přivezl pěkný řebčík nazvaný *Fritillaria carica 'Yellow'*. Kvetl žlutým, uvnitř zeleným květem, vně převládala zelenkavě hnědá barva. Pozornosti neušla ani *Genista pilosa* a já jsem konečně narazil na pravou ostřici *Carex humilis*. Je někdy až neuvěřitelné, jak se rostliny, rostoucí mnohdy za humny, obtížně shánějí.

Syrovíčtí pěstitele - Jožka Hadač kromě vítězného korýtka představil pěknou *Arisaema candidissimum*. Zdeněk Hlavoň předvedl nevyzpytatelnou „astříčku“ *Townsendia condensata*.

Holzbecherovi dodali, v nížinách stále vzácný, fialový *Petrocallis pyrenaica* i jeho bílou formu, rozruch budil i velkokvětý, fialový *Phlox 'Hiberson'*.

Přítel Souček z Lysic vystavoval velký bochan *Androsace mathildae*, tak velký, že někteří nevěřili, že je to on. Já jsem obdivně okukoval bonsajovaný modřínek v oválné míse.

Přítel Martinek z Letovic znovu dovezl loni oceněný exponát *Fritillaria camtchatcensis*, který rozkvetl během výstavy hnědými květy. Dalším exponátům bylo během výstavy moc horko, takže brzy odkvetla jak *Soldanella carpatica*, tak plnokvětá *Sanguaria canadensis 'Multiplex'*.

Přítelkyně Kirchnerová, ač tou dobou bojující s nemocí, poslala na výstavu dymnivky. Ukázkovým exponátem byla *Corydalis flexuosa*. Kdyby byla na naší výstavě poprvé, určitě by vyhrála. Druhá, dosti vysoká dymnivka *Corydalis ophiocarpa* byla sice vystavována poprvé, ale zase nebyla moc přitažlivá.

Přítelkyně Illová z Boskovic naaranžovala cibuloviny na zvýšený záhon, mimoto přivezla žlutý turan *Erigeron aureus*. Byl to středně velký exponát, který ke konci výstavy pěkně kvetl.

Dobрым exponátem byla *Uvularia grandiflora* přítele Kopřivy, stejně jako červený javůrek *Acer palmatum* přítele Sedláčka.

Málokdy se podaří přivést do květu kontejnerovanou *Polygala vayredae*. Příteli Havlíkovi se to podařilo, i když rostlinka byla dosti malá.

Přítel Baláz z Dolní Rožínky vozí tradičně skvělé exponáty. Rozhodně se nemusel stydět za „astříčku“ *Townsendia incana* obsypanou květy, ani drobnější řebčík s úzkými zvonečky, vně zelenkavými, uvnitř více žlutými, nazvaný *Fritillaria conica*. Zapomněl jsem bohužel nahlédnout do monografie tohoto rodu za účelem ověření názvu. V klenotnici pak byli umístěni dva vstavači - monstrózní forma *Orchis morio* a kříženec *Orchis quadripunctata x pauciflora*.

Na závěr jsem si nechal perličku - exponát přítele Slezáka, který donesl jednu z nejméně atraktivních levízií, *Lewisia x sierrae*. Přesto tento exponát zaujal, neboť rostliny byly vysazeny v pekáči. Dlouho jsem měl tento osázený pekáč na svém mobilním úřednickém stole a zvědavce jsem odbýval slovy, že jsem se dal na vegetariánskou stravu a je to můj oběd.

Mojmír Martan

BURZY ROSTLIN

Letos máme za sebou 2 burzy, 1. předjarní, v posledních letech tradičně nepřilíš úspěšnou (kupodivu ji nenavštěvuje ani mnoho našich členů), a naopak úspěšnou burzu

květnovou. Ta byla letos ve znamení „hladu“ po rostlinách a také nedostatku rostlinného materiálu, neboť někteří pěstitelé zaznamenali až 80% ztráty rostlin přes zimu.

Třetí burza proběhne v září, vše o ní najdete v minulém, 47. čísle zpravodaje. Připomínáme jen, že příjem zboží na tuto burzu je ve čtvrtek 11.9.2003 od 12 do 18 hodin, prodává se v pátek 12.9. od 9 do 18, v sobotu 13.9. od 8 do 18 a v neděli 14.9. od 9 do 17 hodin. Celou akci zlikvidujeme v neděli 14.9. od 17 do 18 hodiny.

VÝMĚNA SEMEN

Dobře vyčištěná a správně označená semena spolu s čitelným, abecedně řazeným seznamem darovaných semen zasílejte na adresu:

Dr.Vít Hrabě, Klíny 63, 615 00 Brno.

Uzávěrka příjmu semen do akce je 7.11.2003, kdy semena můžete ještě odevzdat osobně na členské schůzi. Vyhotovený seznam semen budeme automaticky zasílat pouze dárčům, ostatním zájemcům jen na požádání.

PĚSTITELSTVÍ

Co nového na mé skalce?

V říjnu 2002 přednášel v našem Klubu skalničkářů Brno přítel **Zdeněk Řeháček** z Hradce Králové na téma „Co nového na mé skalce?“ Po úspěšných přednáškách o květeně Severní Ameriky a Nového Zélandu, o rostlinách na vápencové i kyselé skalky a vřesoviště, o skalničkách v květináčích (výťah z některých přednášek jsme již otiskli ve starších číslech našeho časopisu Skalničkářův rok), představil skalničky, které zachytil na diapozitivu v uplynulých dvou letech. Předkládáme vám zkrácený, upravený a autorizovaný výťah z této přednášky.

Androsace alpina pochází z evropských Alp. Je to jeden z mála choulostivých pochybků, který roste venku lépe, než v květináči a ve skleníku. Podobnou zkušenost mám i s ***A.lanuginosa***. ***Androsace alpina*** pěstuji v malém kyselém suťovišti na severní straně skalky. Suťoviště obsahuje přibližně 50% bukové hrabanky a 50% dosti hrubé kamenné drtě (kamínky dosahují velikosti až 20 mm, vhodnější by ale byla drť jemnější o zrnitosti 5-8 mm). V těchto podmínkách ***Androsace alpina*** uspokojivě roste a dokonce i kvete. ***Androsace muscoidea*** je himálajský pochybek, který s problémy může růst i venku ve svislé stěně tufové skalky obrácené k východu. Zde mi v otvoru vyvrtném do kamene vydržel již 4 roky. Květináčová kultura je však pro tento druh vhodnější. Substrát musí obsahovat hodně kamenné drtě a písku (kolem 50%).

Aquilegia jonesii je nádherný americký orlíček, který není ani tak choulostivý, jako tvrdošíjný pokud se kvetení týče. Kdysi dávno, před 25 lety, když jsem začínal skalničkářit, jsem navštívil paní Štěpánkovou v Nové Pace, která mi ho prodala. Tehdy mi poradila, že pokud se chci dočkat květů, mám tento orlíček zasadit do otvoru v tufovém kameni. Od té doby to praktikuji, nicméně za celou tu dobu jsem se dočkal jen dvou květů. Viděl jsem snímky rostlin z přírody, ze Skalistých hor, kde trsy měly 25 květů. Ale člověk musí být

vděčný i za to málo. Dosti vzácný severoamerický orlíček je i *Aquilegia scopulorum*. Ten kvete dobře, ale má pro změnu jinou nectnost. Pokud seženete jeho semena, pak vám z nich obvykle vyroste něco jiného. Rád se totiž kříží z jinými orlíčky. Pravý *A.scopulorum* musí mít namodralé lístečky a velmi dlouhé ostruhy květů. Mám ho třetí rok vysazen na severním svahu skalky, aby do něj příliš nepražilo slunce.

Arenaria cretica je zcela bezproblémová, na slunci dobře rostoucí písečnice. V květu je vysoká 5-7 cm.

Mařinku *Asperula boissieri* jsem viděl v řeckém pohoří Parnas, kde jsem byl předloni na zájezdě s pražskými skalničkáři. Na skalce ji mám asi 6 let, dobře roste na slunném místě v chudé, propustné zemině. Je podobná druhu *A.gussonii*, ale ještě trochu drobnější a kompaktnější. Obě tyto mařinky po odkvětu prořídnu a částečně zhnědnou, ale do podzimu se spraví a na jaře jsou znovu krásné.

Asyneuma limonifolium pochází z Turecka, je příbuzná zvonkům. Rostlina je to zřejmě krátkověká, pěstoval jsem ji dvakrát a nikdy mi nevydržela déle než 2-3 roky.

Aubrieta thessala je bezproblémová botanická tařička z Řecka. Pěstuji zvláštní klon, který vytváří velice kompaktní polokulovitý bochánek, pomalu přirůstající. Po pěti letech má bez jakéhokoliv zásahu jen asi 15 cm v průměru, což je na tařičku obdivuhodné. Tvoří semena, ale rostliny z nich vzešlé již mají volnější habitus. Proto ji množím jen vegetativně z řízků.

Caltha leptosepala je americký blatouch, který jsem viděl růst ve velkém množství i v přírodě, vždy na podmáčených místech. Kvete bíle a má i trochu odlišný tvar květů, než náš blatouch. Není také tak bezproblémový, jako náš blatouch, občas mi některá rostlina uhyne, důvod však neznám.

Campanula choruhensis je velmi hezký turecký zvonek, který mám vysazen v pískovém záhonu (20 cm čistého písku). Ve své domovině roste ve štěrbinách skal v sušších oblastech. Neměl by se ve skalce pěstovat na příliš osluněných místech. Mohou ho ohrožovat slimáci. Semena mi vytvořil zatím pouze jednou. *Campanula fenestrelata*, jeden z jihoevropských zvonků, patří do příbuzenstva druhu *C.garganica*. Není pěstitelsky náročný. *Campanula incurva* patří k nejhezčím řeckým monokarpickým zvonkům. Zvonky má obrovské, bílé s lehce fialovým nádechem, asi 5 cm dlouhé a 3 cm v průměru. Prvním rokem vytváří listovou růžici a druhým nebo třetím rokem vykvétá. Semena vytváří nepravidelně. Není choulostivý. *Campanula istriaca* - nenáročný zvonek z příbuzenstva *C.garganica*. Má kompaktnější vzrůst a bohatě kvete. *Campanula kemulariae* je další nenáročný zvonek o kterém se říká, že „vyžene svého pěstitele ze zahrady“. Dost se rozrůstá podzemními výběžky, takže časem zaujme i 2 až 3 m² plochy. Z Ameriky pochází asi 5 nebo 6 zvonků. Jedním z nich je *Campanula lasiocarpa*, který se trochu rozrůstá podzemními výběžky, ale vůbec ne nepříjemně. Celkově má snahu spíše mizet. Má rád sušší podmínky, hodně kamení s trochou humusu. Nesnáší přemokření, v normální zahradní zemině dlouho nevydrží. Má i vzácně pěstovanou bělokvětou formu. Jiný americký zvonek má jméno *Campanula piperi*. Je hezký, nízký, trochu připomínající evropskou *Campanula raineri*. Kříženec *C.lasiocarpa x C.piperi* se podařil vypěstovat př.Grulichovi v Sedloňově. Na rozdíl od obou rodičů je mnohem odolnější, moje rostlina má již 8 let. Přestože se rozrůstá pod zemí, tak se obtížně množí. Zatím jsem z odnoží vypěstoval nejvýše 3 nebo 4 rostliny. *Campanula pulla* kvete tmavě fialovými květy a dosti se rozrůstá podzemními výběžky. Mám ho asi na 1 m². Má ale i bílou formu, která se rozrůstá méně. Je to milý, velice drobný zvonek, v květu vysoký asi 8 cm. Dobře roste u mne na skalce v propustné kamenité půdě. *Campanula trogerae* je turecký zvonek rostoucí sice v sušších oblastech, ale výhradně na svislých severních stěnách ve štěrbinách skal. Takto by měl být umístěn i ve skalce. Je choulostivější, rádi ho spásají slimáci. Vysoký je do 10 cm. Lze ho jen těžko zaměnit za jiný druh zvonku, protože tak ploše otevřené bílé květy s velkou bliznou nemá žádný jiný druh.

Cassiope mertensiana je z rodu vřesovištních rostlin, které jsou velmi náročné, zejména v podmínkách nížin, neboť vyžadují chladno a vlhko a jako většina vřesovištních rostlin i kyselou zeminu. Před sázením se doporučuje zakopat pod rostliny cihlu nebo její úlomky. Vytváří se tím vhodnější životní podmínky pro tyto zajímavé rostliny. Pěstují kultivary 'Gracilis' a 'Badenoch'.

Turecká chrpa *Centaurea drabifolia* má, navzdory druhovému názvu, listy 6-7 cm dlouhé. Je ale možné, že není správně určena. Kvete zlatožlutě. Chce sucho, na následky přemokření mě třetím rokem opustila.

Chamaecytisus demissus je dosti často pěstovaný plazivý keříček. Jelikož se rozrůstá do koberečků o průměru 70-80 cm, tak ho mám zasazený ve vřesovišti, kde roste již 15 let. Větší skalka by ale pro něho byla vhodnějším místem.

Cyclamen coum v. caucasicum kvete velice časně na jaře. Kdysi jsem tento brambořík dostal pod názvem *Cyclamen vernum*, což je synonymum. Vydrží větší mrazy než „pravý“ *C. coum*. V okolí se objevují i samovolné semenáčky. Mám ho vysazený ve vřesovišti.

Cypripedium macranthum je střeвиčník ze střední Asie. Nejvíce květů jsem se dočkal pět let po výsadbě, v dalších letech květů ubývalo, až se nakonec neobjevil žádný. Asi před třemi roky jsem na podzim celou rostlinu vyryl a zjistil ke svému zděšení, že jsou tam jen kořeny, ale žádný puk. Kořeny jsem vysadil do kontejneru, do úplně chudého a inertního substrátu. Přihnojování jsem prováděl hnojivou zálivkou. Příští vegetační sezonu rostlina udělala malý puk. Myslel jsem si, že jsem rostlinu zachránil. Loni na jaře vyrazil jeden malý list, jenže jsem to zřejmě přehnal s hnojivou zálivkou, takže rostlina uhynula. Podstatné u tohoto (ale i jiných střeвиčníků) je, že potřebují mít hodně vzdušnou, načechnou zeminu nad kořenovým systémem. Doporučuje se jednou za tři roky zeminu shora odebrat a nahradit čerstvou, nebo ji přesadit na jiné místo. Střeвиčníku by to nemělo ublížit, pokud ho nebudeme dělit.

Cypripedium macranthum 'Album' je bílá forma, kterou jsem dostal pod názvem *C. mandschuricum*.

Daboecia cantabrica 'Rubra' je vřesovištní rostlina s velkými svítivě červenými květy (jiné kultivary mají květy bílé, růžové nebo fialové). Není plně mrazuvzdorná, takže se musí na zimu řádně přikrývat dost silnou vrstvou chvojí. Jinak se pěstuje snadno. Kvete koncem léta. Lýkovec srbský *Daphne blagayana* kvete brzy zjara krémovými, libě vonnými květy. Vysazen v chladnějším místě do humózního substrátu nedělá problémy.

Delphinium grandiflorum 'Blue Butterfly' (modrý motýl) je bezproblémová, nízká, jen asi třicet centimetrová ostrožka s modrými květy.

Bulharský hvozdík *Dianthus microlepis v. degenii* nenajdeme ve Flóře Evropy, botanikové tuto varietu neuznávají. Skalničkářsky je ale velice zajímavá, neboť má namodralé olistění a každoročně bohatě kvete. Pěstuje se poměrně snadno.

Dicentra cucullaria je srdcovka, kterou můžeme obdivovat nejvýše dva měsíce v roce. Raší brzy na jaře a velice záhy po odkvětu zatahuje. Starší rostliny kvetou dosti spoře, proto jí prospívá časté dělení. Není choulostivá.

Dionýzie jsou venku značně choulostivé, nejlepší venku pěstované dionýsie jsem u nás viděl v brněnském arboretu. Já dionýzie pěstuji pouze v květináčích ve skalničkovém skleníku, kde jsou snadnější. Ovšem jen za předpokladu, že jsou trvale v mírně vlhkém substrátu (i písek okolo hliněných květináčů musí být trvale mírně vlhký). Substrát musí být velice chudý, jen 20% směsi drnovky a bukové hrabanky a 80% směsi drobných kamínků, písku, agropertitu a drobného keramzitu. Doporučuje se dionýzie často množit, protože se přece jen někdy stane, že rostlina bez varování uhynie. *Dionysia curviflora* je jednou z nejlépe pěstovatelných, tvoří

tvrdé bochánky, ale bohužel málo kvete. *Dionysia denticulata* je naopak značně choulostivá dionýsie s hodně ojněnými, pomoučenými, ochmýřenými listy, které jsou velmi náchylné k botrytidě. Dionýzie se v posledních 6-7 letech dost intenzivně kříží, zejména zásluhou německého pěstitele M.Kammerlandera. 'Ina' je kříženec *D.archibaldii* x *D.curviflora*. *Dionysia lamingtonii* je také jednou z nejchoulostivějších, zatím se mi nepodařilo vypěstovat větší rostlinu, než 3 cm v průměru. *Dionysia tapetodes* patří u nás k nejčastěji pěstovaným.

Draba polytricha pochází z Kavkazu. Je to trochu choulostivější chudina s ochmýřenými lístečky. Lze ji pěstovat venku v dobře propustném substrátu.

Dracocephalum botryoides je nizoučkový včelník dorůstající nejvýše do 10 cm. Dobře roste vysazený jak na slunci, tak na odklonu od slunce na severní straně skalky.

Erigeron aureus je považován za nejobtížnějšího z trojice známých amerických, žlutě kvetoucích turanů. Přesto je venku pěstovatelný, pokud má pod sebou řádně propustný substrát, který obsahuje vysoké procento kamenné drtě nebo hrubého písku. Semena tvoří, avšak jen málokdy jsou klíčivá. *E.aureus* 'Canary Bird' o mnoho déle kvete, má světlejší žluté květy a netvoří semena. *Erigeron chrysopsidis* je další žlutokvětý turan. Dorůstá do 8 cm, kvete od května přes celé léto. Potřebuje hodně propustnou, chudou zeminu. *Erigeron scopulinus* je bezproblémový turan tvořící velice nízhoučkový kobereček, květy má na nejvýše 5 cm lodyžkách. Časem vytvoří větší kobereček. Miluje štěrbinu mezi kameny.

Ve vřesovišti pěstuji americké kandíky, které jsou dosti odlišné od evropských. *Erythronium hendersonii* kvete růžově. Někdy může uhynout v důsledku letního přemokření. Ze své domoviny je totiž zvyklý na sušší léta. *Erythronium jonesii* (syn.*E.revolutum v.jonesii*) patří k nejhezčím americkým kandíkům. Dosahuje výšky 25 cm, ve vřesovištních podmínkách mi roste bez problémů asi 8 let. *Erythronium oregonum* se vyznačuje bílými květy a je asi 20 cm vysoký.

Erysimum kotschyanum je velice hezký trýzel tureckého původu, pravděpodobně ze sušších oblastí. Daří se v horních, dobře drenážovaných partiích skalek s chudým substrátem.

Fritillaria sewerzowii (syn.*Korolkowia sewerzowii*) je cibulovina, kterou mám asi 10 let vysazenou na konci zahrady pod obrovským modřínem, kde je v létě většinou sucho. Pochází z bývalé sovětské střední Asie, kde bývají suchá léta. Bohužel se vegetativní cestou vůbec nemnoží, tvoří ale semena.

Gentiana acaulis 'Coelestina' je odrůda hořce, která má mít světlejší, blankytně modré květy. Dost choulostivý alpský hořec *Gentiana bavarica* jsem měl vysazený v suťovišti na podobném místě, jako mám *Androsace alpina*, ale vydržel zde jen 3 roky. Mohutný, až 1,5 m vysoký je hořec *Gentiana lutea*, který mi roste ve vřesovišti. Je z výsevu, poprvé kvetl po 8 letech od vyklíčení. Žluté květy se vyznačují úzkými okvětními plátky. *Gentiana rubicunda* je čínský, velmi vzácný hořec s růžově červenými květy. Bohužel je monokarpický a nevytvořil semena. Podzimní hořec *Gentiana sino-ornata* 'Alba' v nížinných podmínkách hůře roste. U mne v nadmořské výšce cca 500 m rostou dobře modrokvěté, s cv. 'Alba' je to o něco horší a musím se starat o jeho množení, protože se mi občas úplně vytratí. Pěstuji ho ve vřesovišti. Moje vřesoviště má ve svém substrátu zapracovanou i místní červenou jílovitou půdu, což hořcům vyhovuje.

Glaucidium palmatum má veliké květy barvy lila a tvoří trs asi 40 cm vysoký a 60 cm široký. Je vhodné do polostínu, žádá humózní půdu. Tato bezproblémová, velmi vytrvalá rostlina na zimu zatahuje.

Heuchera pulchella je drobná americká dlužicha vysoká jen 12 cm. Je hezká, ale dost málo známá, i když nenáročná.

Hirpicium armerioides pochází z marockého pohoří Atlas. Pěstoval jsem ji jen jednu sezónu. Na skalkách se s ní setkáme velmi zřídka. Je to astrovitá rostlina s nízkými a velkými květy, jejichž paprsky jsou bílé a terč žlutý.

Houstonia coerulea je severoamerická rostlina, kterou jsem pěstoval ve stínu až polostínu. Letos jsem vysadil jednu rostlinu na plné slunce a ke svému překvapení jsem zjistil, že jí to vůbec nevadilo, ale dokonce prospělo, protože tak kompaktní a krásná ve stínu není.

Semena *Hymenoxis argentea* jsem si přivezl z Ameriky. Rostliny měly zvláštní žluté paprskovité květy. Vydržely mi na skalce tři roky, klíčivého semene jsem se nedočkal.

Iberis taurica je krásný štěničník z tureckého pohoří Ala-Dag. Bohužel není vytrvalý a ani mi nevytvořil semena. Vysoký je jen do 5 cm.

Himálajská dvojostice *Incarvillea delavayi* je trochu vyšší (asi 20 až 25 cm), než známější *I. grandiflora*. Žádá polostín a trochu vlhčí humózní zem. Pěstování nepůsobí velké potíže. Na zimu zatahuje.

Inula rhizocephala je oman s přisedlými žlutými květy, kterému nesprávně říkáme *I. acaulis*. Skutečná *I. acaulis* vypadá zcela odlišně a je to trvalka. *I. rhizocephala* je monokarpická rostlina, která často dává i klíčivá semena. Někdy se sama vysévá. Není příliš choulostivá, nemá ráda přemokření.

Iris bucharica je podle mých zkušeností nejsnadnější kosatec ze sekce Juno (syn. *Juno bucharica*). Pochází ze sovětské střední Asie, je vysoký 15-20 cm. Toleruje i trochu vlhčí léta.

Jeffersonia diphylla je severoamerická lesní rostlina s bleděmodrými květy, která se u nás daří v polostínu v humóznější zemině. Kvetě brzy na jaře.

Jurinella moschus je turecká rostlina, o které se říká, že je monokarpická. Již dvakrát se mi stalo, že odkvetlá růžice vytvořila novou, která zakořenila a další rok znovu kvetla.

Lilium formosanum pochází z ostrova Taj-van. Dorůstá výšky 1 m i více. Ve vyšších horských polohách tohoto ostrova roste i její varieta *pricei*, která není vyšší než 30 cm.

Trubka jejího květu je dlouhá přes 10 cm. Je choulostivější na zimní uhnití a je potřeba ji trochu přihnojovat.

Mekonopsis, česky mákovníky, jsou rostliny vytrvalé, některé jsou monokarpické. Většinou pocházejí z himálajské oblasti, převážně z vyšších horských poloh (i přes 3000 m n.m.).

Vyžadují polostinné místo v humózním substrátu a umístění v nejchladnější části zahrady. Já v praxi mákovníky vysazuji na různá místa ve vřesovišti. V zimě někdy uhynou vlivem větší vlhkosti substrátu, většinou ale vydrží. Propustnější substrát je prospěšný. Mákovníky u nás poměrně dobře tvoří semena. Nejznámější a nejčastěji pěstovaný je druh *Meconopsis betonicifolia*, asi 1 m vysoký modrý mák. *Meconopsis betonicifolia* má i bílou formu, modré květy jsou ale atraktivnější. *Meconopsis dhwojii* patří k monokarpickým druhům, kvete žlutě a je vysoký 60-70 cm. *Meconopsis forrestii* je téměř neznámý monokarpický druh, který u mě loni kvetl poprvé. *Meconopsis grandis* má velké květy, díky nimž jsem si tento rod oblíbil.

Meconopsis integrifolia je monokarpický, má nádhernou rezavě ochlupenou růžici v prvním roce, v druhém roce už listy tak pěkné nejsou, řídnou a po odkvětu se ztrácejí. Žlutý květ působí dojmem plnokvětosti. *Meconopsis paniculata* se údajně v přírodě vyskytuje v barvě modré, bílé, žluté a červené. Je rovněž monokarpický. *Meconopsis punicea* má krásné karmínově červené květy, které jakoby zplihle visí. Loni u mne kvetl poprvé. Je monokarpický. *Meconopsis quintuplinervia* je podle mých zkušeností dosti choulostivý druh. Teprve loni se mi ho poprvé podařilo přivést do květu. Květy ale nejsou nijak zvláště krásné, jsou poměrně malé (asi 3 cm). Celá rostlina je jen asi 30 cm vysoká. *Meconopsis x sheldonii* je kříženec *M. betonicifolia* x *M. grandis*. Má z nich nejkrásnější, azurově modrou barvu květů.

Merendera kurdica je asi nejhezčí merendera s obrovským květem, který je asi 6 cm vysoký a 4 cm v průměru. Pochází z vysokých poloh tureckých pohoří, kde roste v podmáčených místech pod tajícím sněhem. Je choulostivá na letní i zimní vlhko.

Minuartia parnassica (syn. *M. stellata*) je skalnička, která moc nekvete. V řeckém Parnasu, kde má svůj domov, jsem ji viděl kvést krásně a bohatě. U mne vytvořila velký koberec, který má po mnoha letech již půlmetru v průměru. Kvete ale hlavně na severní straně, tam kde koberec přesahuje přes hřbet skalky. Rostlina je krásná na pohled i bez květů. Na pěstování není náročná, miluje plné slunce.

Oenothera caespitosa je severoamerická pupalka ze sušších oblastí. Má veliké bílé květy. Jako správná pupalka rozkvétá večer a ráno květ uvadá. Vytváří ale další poupata, takže kvete delší dobu. Rozrůstá se podzemními výběžky.

Oxalis inops (syn. *O. depressa*) je poměrně snadno pěstovatelný šťavel s růžovými květy. Na zimu zatahuje a znovu se objevuje až pozdě na jaře. ***Oxalis 'Ione Hecker'*** má velké květy. Je křížencem *O. enneaphylla* x *O. laciniata*. Daří se mi na skalce asi 6-7 let bez jakéhokoliv krytu v místě, kde má kamenitý substrát s kyselou humózní zeminou.

Papaver degenii je maličký oranžový mák z vápenců bulharského Pirinu. Není náročný, i když ani dlouhověký. Sám se vysévá.

Petrocallis pyrenaica pochází z Pyrenejí a vápencových Alp, zejména z hor na hranicích Rakouska, Itálie a Slovinska, kde roste na hodně kamenitých místech, suťovištích a na skalách. Já ho pěstuji v tufové skalce. Růžovou formu tam mám již 15 let, pěstuje se i bílá forma. Nemá rád zimní přemokření.

Zvonečník ***Phyteuma hemisphaericum*** má velmi úzké, trávovité listy. Je vysoký asi 10 cm. V přírodě roste na kyselých horninách i na vápenci. Není moc problematický, pokud ho vysadíme do propustného substrátu.

Kavkazská primulka ***Primula amoena*** se trochu podobná naší *P. veris*. Má žlutou i fialovou formu (fialová je hezčí). Nejlépe vybarvené exempláře jsou tmavě sametově fialové. Není obtížná.

Ranunculus hybridus je, navzdory druhovému názvu, přírodní druh z Dolomit. Má ploché, trochu masité a tuhé listy, na zimu zatahuje. Velice podobný pryskyřník je ***Ranunculus brevifolius***, pocházející z Malé Asie.

Rhododendron catawbiense má americký původ. Dobře roste a na rozdíl od asijských rododendronů snáší i sucho. Je jedním z přírodních druhů, které daly základ velkokvětým zahradním kultivarům. ***Rhododendron 'Curlew'*** je nevelký pěnišník se žlutými květy, dobře pěstovatelný. ***Rhododendron radicans*** je botanický, v našich zahradách běžně pěstovaný rododendron. Je nízký, tvoří přízemní polštáře. Následující druhy jsem „vypiplal“ ze semen. Pěstování rododendronů ze semen je zdlouhavá záležitost, semena jsou velmi jemná, téměř prachová. Po prvním roce semenáčky téměř nejsou vidět. Druhý a třetí rok teprve začínají vypadat jako rostlina. Po 10 letech mi poprvé vykvetl ***Rhododendron caucasicum***, do 1 m vysoký s krémovými květy, po 12 letech ***R. metternichii***. ***Rhododendron smirnovii*** je vyšší (1,5 - 2 m) přírodní pěnišník. Vykvetl mi až po 15 (!) letech od výsevu.

Rhodothamnus chamaecistus je miniaturní vřesovištní keříček z vápencových Alp. Pěstuje se málo, patrně nesnáší letní vedra. U nás v cca 500 m n.m. bývají teploty nad 30°C málokdy. Mám tři rostliny v tufové skalce, které jsou zde několik let spokojené.

Salvia daghestanica je nízká šalvěj, kterou jsem si před šesti lety přivezl od př. Holzbechera. Pochází ze sušších oblastí, je choulostivá na zimní vlhko. Většinou ale na jaře obrazí z kořenu. Květy má tmavě modré.

Na lomikameny sekce Kabschia nejsem žádný specialista. Jeden z novějších kultivarů ale mám. Je to kříženec dvou himálajských druhů *Saxifraga poluniniana* x *S.lilacina* od přítele Dr.Maixnera z Vysokého Mýta, který se jmenuje 'Niobe'. Pěstuji ho bez problémů na severním odklonu tufové skalky. Kvete na jaře ve dvou až třech vlnách, což u jiných druhů a kultivarů „kabší“ není obvyklé.

Silene sachalinensis je miniaturní silenka pocházející z ostrova Sachalin. Starší exempláře jsou choulostivější na zimní vlhko, nebo je to rostlina krátkověká. Déle než tři roky mi nikdy nevydržela. Poměrně uspokojivě tvoří semena. *Silene elisabethae* pěstuji v kyselém suťovišti, které je ale pro ni asi nevhodné, protože v přírodě roste ve vápencových suťovištích Dolomit. Zatím jsem ale nepozoroval, že by jí to vadilo. Je trochu choulostivější na vlhko. Potřebuje dokonalou drenáž. *Silene schafta* je běžná a snadno pěstovatelná silenka, která u mne signalizuje konec léta. Kdysi se mi objevil jeden semenáč ve štěrbině při zdi chalupy, kde vegetuje již více jak 10 let a každoročně bohatě kvete karmínově růžovými květy.

Townsendia - téměř všechny druhy pocházejí ze sušších oblastí, vyplatí se je pěstovat v hodně chudém a propustném substrátu. Pravá *Townsendia excapa* má mohutná poupata a veliké bílé květy. Pod tímto názvem se někdy pěstuje *T.rothrockii* (syn.*T.wilcoxiana*). Pravá *T.excapa* je velice suchomilná, choulostivá na vlhko jak v létě, tak v zimě. Pěstuji ji v pískovém záhonu, ale i tam není přezimování jisté. Semena *Townsendia glabella* jsem si přivezl z americké cesty. Tvoří rozsáhlejší trsíky, trochu poléhavé. Po zkušenostech prvních dvou let jsem ji považoval za snadnou, ale třetí rok nevydržela. *Townsendia leptotes* je miniaturní a snadný druh. *Townsendia incana* patří k nejcitlivějším druhům na mokro. Přežívá mi 4 roky ve štěrbině mezi zdí chalupy a zápražím, kde je pod přesahem střechy a nikdy na ni neprší.

Trillium (česky trojčet) je rod severoamerických lesních rostlin, které chtějí po celý rok humóznější a vlhčí podmínky. S výjimkou asi tří druhů jsou velice snadno pěstovatelné. Je s nimi jediný problém a to pokud jde o určování druhů. *Trillia* jsou značně proměnlivá, podle monografie rodu *Trillium* manželů Caseových se např. *Trillium chloropetalum* vyskytuje v barvě bílé, žluté, žlutozelené, růžové, karmínové a hnědé. Jedině modrá barva se u těchto rostlin nevyskytuje. Dalším, obtížně určitelným druhem je rostlina, kterou pěstujeme pod názvem *Trillium sessile*. Vzniklo to prý tak, jak jsem se dočetl ve zmíněné monografii, že kdysi pan Linné, který se dostal i do Severní Ameriky, pojmenoval přisedlé bordově červenokvěté *trillium* jako *T.sessile*. Od té doby zahradníci pěstovali všechny *trillia* s přisedlým tmavě červeným květem pod názvem *T.sessile*. Když potom začali botanikové zkoumat rod obšírněji, tak zjistili, že právě *T.sessile* má malý květ a roste pouze na východě USA, kdežto na západě USA rostou rostliny robustnější s daleko větším květem. Bylo tam rozlišeno několik různých druhů: *T.kurabayashii*, *T.cuneatum* a *T.chloropetalum*, které má i tmavočervenou formu. Rostliny, které jsem získal jako *T.sessile*, jsou podle klíče *T.kurabayashii*. *Trillium camtschaticum* pochází z Kamčatky a je trochu podobné nejznámějšímu druhu *T.grandiflorum*. *T.camtschaticum* ale není tak robustní a má menší květy na stopce. Ze semen jsem vypěstoval *Trillium luteum*. Tento druh má nejen krásné žluté formy, ale i formy světlé, téměř krémové, které nejsou tak atraktivní. Problém je také v tom, že nažloutlé formy najdeme i u jiných druhů trojčetů. Jeden z choulostivějších druhů, který jsem si zatím nedovolil pěstovat venku v zahradě, je *Trillium nivale*. Malá *trillia* jsou tři. Úplně nejmenší je *T.hibersonii* (5cm), *T.nivale* (6-7 cm) a *T.rivale* (do 10 cm). Všechny tři malé trojčety pěstuji v kontejnerech a zatím nemám odvahu je vysadit volně do zahrady. *Trillium ovatum* je dost nízké (15-20 cm), bělokvěté, ale brzy po odkvětu zrůžoví. *Trillium vaseyi* patří k druhům, které své květy ukrývají pod listy, květy jsou svěšené na dosti dlouhé

stopce a jsou karmínové. Podobný habitus má i známější *Trillium erectum*, kvetoucí také v několika barvách.

Tulipa sprengeri je jeden z nejvyšších botanických tulipánů (30-40 cm). Jeho předností je nádherná šarlatová barva květů a pozdní kvetení (nejpozději kvetoucí tulipán).

Několikrát jsem se pokoušel o rozrazil *Veronica grandiflora*, než jsem ho přivedl do květu. Nakonec jsem o něho stejně přišel. Je to rozrazil, o kterém jsem věděl, že je krásný a že má hodně velké, tmavě modré květy. Pochází z oblastí, které jsou na severu Ameriky (možná i Evropy, ale to si nejsem jistý), místy je rozšířen až k polárnímu kruhu. U nás nemá potřebný chlad a je velice obtížně pěstovatelný.

Violky nemám příliš rád, protože se plevelí, střílejí semena na všechny strany. Některé tvoří výjimku. Jednou z nich je *Viola alpina*. Loni jsem byl v rumunských horách, právě na Fagaraši tato violka roste. Na Balkáně v Pirinu najdeme podobnou *Viola grisebachiana*. Má velikánské červenofialové květy a kompaktní listovou růžici hezkého tvaru listů. Je to pravá vysokohorská skalnička, bohužel choulostivá na zimní přemokření a vyšší teploty v létě. Jednou z výběrových a dosti zvláštních violek je *Viola delphinantha* z Olympu. Mám ji zasazenou ve štěrbině tufové skalky, kde přežívá již asi 8 let. *Viola 'Molly Sanderson'* má černé květy, vypěstovali ji angličané. Nedělá klíčivá semena. Některé z černých, u nás pěstovaných violek semena tvoří.

Z Pirinu pochází krásná žlutokvětá *Viola zoysii*. Je to obtížněji pěstovatelná vysokohorská skalnička milující vápník.

Připravil MM

Šišák od kadeřníka

Ne, nebojte se, pro šišák si jděte samozřejmě k zahradníkovi, to pokud ho ještě nemáte, i když tento druh tam nejspíš neseženete. Pokud již zdobí vaši skalku, pak s ním nechodte ke kadeřníkovi. Nevěděl by si s ním rady a bylo by to i zbytečné. Načesala ho sama příroda.

Scutellaria comosa, neboli šišák chocholatý (z latinského como = načesávám), je na našich skalkách poměrně nový druh, který by pro svou krásu a skromnost zasloužil většího rozšíření. Tvoří nízký poléhavý keřík, který není vyšší než 15 cm. Lodyhy jsou pokryty zpeřenými šedozelenými listy, které na zimu opadávají. Šedá barva je zvláště nápadná u mladých listů. Výrazné sírově žluté květy tvoří na koncích lodyh hroznovitá květenství (viz fotografie v barevné příloze). Na mé skalce kvete bohatě v květnu, pokud je teplejší počasí, může vykvést již koncem dubna.

Ve volné přírodě roste na stepních svazích pohoří Ťan-Šan. Podobné podmínky má rád i na skalce, tedy plné slunce a chudou kamenitou, dobře propustnou půdu, ve které toleruje i nadbytek vláhy. Zálivku ale nepotřebuje, neboť sucho snáší bez problémů, což majitelé horkých skalek jistě ocení.

Množí se semenem, které vytváří v dostatečném množství. Semínka velikosti máku mají výrazně šedou barvu. Dle mých zkušeností asi 80% rostlin získaných z výsevu si zachovává původní vlastnosti, zbylých 20% se liší (jiný odstín barvy květů, větší, méně zubaté a vrásčité listy zelené barvy), ty je nutno z dalšího pěstování vyřadit. Jiné způsoby množení jsem zatím nezkoušel, možná by šel i řízkovat.

Pokud nezasáhne vyšší moc, dodám jeho semínka do výměny semen.

Mojmír Martan, Brno

Prosperující rašeliniště

Při náhodném hledání „rozumu“ v klubovém časopise Skalničky jsem narazil na článek př.Gavlase o rašeliništi a to byl popud k napsání našich zkušeností s touto částí naší zahrady.

U přítele zahradníka a alpínkáře v Německu jsme obdivovali ani ne rok staré rašeliniště s dobře prospívajícími rostlinami. Současně nám byl nabídnut materiál na výstavbu podobného prostředí v naší skále. Materiál - rašelinové bloky o rozměru 15x15x40 cm byly základním prvkem. Celá práce na naší zahradě pak spočívala ve vybrání zeminy v částečně zastíněném místě skalky asi v ploše 1m² a hloubce asi 25 cm. Vzniklou díru jsme vyložili silnou svařovatelnou folií při zachování roviny dna, na níž jsme uložili vrstvu šterku asi 5-6 cm s velikostí zrna 15-20 mm, překryli netkanou textilí a vrstvou říčního písku na nějž jsme poskládali rašelinové bloky těsně vedle sebe tak, aby asi 2 cm přečnívaly okolní terén. Při ukládání bloků jsme současně uložili mezi ně kousek novodurové trubky, která se spodním okrajem dotýkala písku a měla průměr 40 mm. Na opačné straně vytvořené plastové vany jsme pak udělali do stěny zářez, myslím na opačné straně než-li byla uložena trubka, tak aby spodní okraj zářezu (přepadu), byl asi 10 cm pod úrovní vyústění trubky. Od této úpravy jsme si slibovali průběžnou informovanost o stavu vody ve vaně našeho rašeliniště a zároveň snadnou práci při potřebě doplnit vodu, což se nám později potvrdilo jako praktické.

Jak jsem psal, částečné zastínění je vytvořeno vzrostlým keřem stálezeleného rhododendronu od jihu, jinak není prostor ničím chráněn proti slunci. V zimě je pak celý prostor rašeliniště překryt několika větvemi klestu.

Bez čekání jsme bloky osázeli rostlinami. Osazování vyžaduje pouze mladé rostliny, protože bloky jsou kompaktní, doslova tuhé, a musíme si pomáhat upraveným starým dlátkem při přípravě otvoru pro rostlinu. Po vysazení sama hmota bloku stiskne kořínky rostliny. Pro připomínku, máme prostor asi 1m² a v něm vysázené následující druhy rostlin: *Sarracenia purpurea* (viz obrázek v bar.příloze), *Pinguicula vulgaris*, *P.alpina*, *P.grandiflora*, *Drosera rotundifolia*, *Helonias bullata*, *Primula rosea*, která překrývá vyústění novodurové trubky, na okrajích vany je *Primula minima*, *Loiseleuria procumbens*, *Cassiope 'Edinburg hybr.'*, *Gentiana verna*.

V prvním roce jsme nechtěli věřit vlastním očím, rostliny prosperovaly, samovýsevy *Drosera* a *Pinguicula* byly přímo úžasné a dnes, po třech letech od vybudování, se rosnatky počítají na desítky rostlin (začínaly čtyři) a tučnicím do třech desítek rostlin chybí velmi málo. Redukovat bude potřeba *Sarracenia* i *Primula rosea*. Ostatní rostliny ponecháme v dosavadním počtu a není na překážku ani vzájemné se překrývání tučnic nebo rosnatek. Potřeba je dbát na nepříliš velké zastínění prostoru jako takového.

Údržba rašeliniště spočívá jen v pletí náletových semenáčů rostlin z okolí, jen sám nastěhovaný *Ceterach officinalis* byl ponechám svému osudu.

Použité rašelinové bloky, které je prý možno občas koupit i u nás v Baumaxu nebo OBI, používá na př. zahradnická Firma Peters v Německu na terasové ukázkové záhony, na kterých pěstuje řadu druhů *Gentiana*, zvláště asijské druhy sekce *Frigida* včetně kultivarů těchto hořců.

Zmíněný prostor, protože má stálou vlhkost, láká drobné ptactvo, zvláště kosa a proto je nutná ochrana. Tu jsme vyřešili z dnes běžně k dostání potahovaného pletiva v zelené barvě, ze kterého jsme si na celý prostor rašeliniště vytvarovali plochý koš, asi 20 cm vysoký. Slouží dobře, nekazí dojem z rašeliniště, je trvalý a za pár korun.

Naše povídání není žádný světoborný objev, je jen sdělením určité radosti, které skalničkaření přináší nám všem.

Richard Poláček, Plzeň

CO NÁS ZAJÍMÁ

Zima, na kterou nelze zapomenout

Ještě nyní, na sklonku léta, se o ní mluví. Nebyla přitom extrémně mrazivá, nebyla ani úplně beze sněhu. Vystřídaly se v ní ale snad všechny negativní projevy počasí, které ve svém souhrnu způsobily zkázu mnohých rostlin, často i druhů, se kterými nebývají žádné problémy. To je případ *Aster tongolensis* nebo *Anthemis nobilis* 'Flore Pleno'. Posledně jmenovaný druh se česky jmenuje heřmánek římský a pěstuje se i v polních podmínkách, neboť je důležitou součástí alkoholického nápoje značky Fernet. Jeho výroba byla letos ohrožena, heřmánek římský musel být importován ze zahraničí.

Začalo to již neobvykle vlhkým podzimem. V prosinci náhle udeřily holomrazy s minimálními teplotami kolem -15°C (v Brně) a přemokřená půda postupně zamrzla do hloubky 30-50 cm, ojediněle i hlouběji. Po týdnu holomrazů napadl konečně sníh. Ten však nevydržel lednové oblevy a jelikož zem byla stále zmrzlá, vytvořila se na povrchu půdy ledová křusta až 5 cm silná. Na začátku února napadlo asi 5 cm prašanu, který vydržel téměř celý měsíc. V březnu půda postupně rozmrzala a začínaly nesmělé náznaky jara. Poté se prudce ochladilo, teploty začátkem dubna v Brně poklesly na -10°C a dílo zkázy bylo hotovo.

Poškozeny byly hlavně stálezelené rostliny (holomrazy a dlouhý zámrz, který znemožňoval příjem vody), jarní mráz zničil mnohé předjarní cibuloviny (sněženky, krokusy aj.). Veliké ztráty byly u rostlin původem z Nového Zélandu, ale zima oslabila i mnohé domácí druhy. *Mellitis melissophyllum* - medovník meduňkolistý - mi letos vyrašil opožděně a nekvetl, až z 80% vyhynuly v trávníku sedmikráska a na záhonech nepříjemný plevel ptačinec žabinec (aspoň nějaké pozitivum). Dlouhý zámrz naopak vyhovoval některým vysokohorským skalničkám. Dobře přezimoval zvonečník *Physoplexis comosa*. Některé rostliny, které jsem předem odepsal ale překvapily. Jakoby se v zimě nic závažného nedělo, vyrašily a vykvetly triteleje, mnohde přezimovala tzv. černá tráva (*Ophiopogon planiscapus* 'Nigrescens'). Ke kladům minulé zimy můžeme počítat fakt, že zmrzly nadzemní části některých dřevin (mnohdy již příliš rozrostlých či částečně proschlých), které pak během jara vyrašily z kořenů. Příroda nám tak pomohla zmladit např. kručinky (*Genista horrida*). A nakonec, protože všechno špatné je pro něco dobré, měli jsme letos na skalkách mnoho prostoru pro nové druhy. Snad přežijí letošní suché a horké léto.

Mojmír Martan

INFORMACE Z KLUBU

Z členské základny

K 1.1.2003 bylo 207 členů.

Za první pololetí 2003 došlo k těmto změnám:

Noví členové:

Mgr. Řičánek Miroslav - Brno
Bartošová Danuše - Babice nad Svitavou
Blovský Jaroslav - Brno
Grendarová Iveta - Bratislava (obnovené členství)
Prášková Alena - Vizovice
Andreevská Květoslava - Brno
Ing. Hudský Čestmír - Turnov
MUDr. Hudská Libuše - Turnov
Skuček Jiří - Záměl
Řezáč Jiří - Brno
Ing. Weiglová Marie - Deblín (obnovené členství)

Zrušené členství:

Hrabětová Jarmila	na vlastní žádost
Hrdinková Miroslava	na vlastní žádost
Suserová Ludmila	na vlastní žádost
Zachrlová Milada	na vlastní žádost
Juračková Ludmila	na vlastní žádost
Peška František	na vlastní žádost
Bělíková Zdenka	zemřela 11/2002
Nohel Pavel	zemřel 11/2002
Vlček Pavel	na vlastní žádost
Vrbík Vladimír	na vlastní žádost
Bartoš Pavel	nezaplacení čl. příspěvku
Božková Růžena	nezaplacení čl. příspěvku
Cechmeister Bohumil	nezaplacení čl. příspěvku
Čuprová Saša	nezaplacení čl. příspěvku
Fiedler Zdeněk	nezaplacení čl. příspěvku
Herzánová Věra	na vlastní žádost
Hřebíčková Jana	nezaplacení čl. příspěvku
Chaloupková Eva	nezaplacení čl. příspěvku
Chlup František	nezaplacení čl. příspěvku
Jelínek Jan	na vlastní žádost
Konečný Bohumil	nezaplacení čl. příspěvku
Novák Jiří	nezaplacení čl. příspěvku
Pěgřín Jiří	nezaplacení čl. příspěvku
Reichl Tomáš	nezaplacení čl. příspěvku
Rubáš Petr	nezaplacení čl. příspěvku
Takáčová Daniela	nezaplacení čl. příspěvku
Tvrdoňová Marie	nezaplacení čl. příspěvku

Volák Josef   nezaplacení čl. příspěvku
Vyhňáková Alena   nezaplacení čl. příspěvku

Stav k 1.1.2003	207
obnovené členství	2
přírůstky	9
úmrť	2
odchod na vlastní žádost	-10
nezaplacení čl. příspěvku	-17
<u>Celkem k 30.6.2003</u>	<u>189</u>

Upozorňujeme, že členský příspěvek se platí vždy od 1.1. do 31.5. běžného roku. Žádáme všechny členy, aby platili členské příspěvky poštovní poukázkou, kterou obdrží na každé poště a platili pouze za jeden rok. V žádném případě nezasílejte peníze v dopisní obálce!!! Členové, kteří si nezaplatili poštovné, si musí zajistit vyzvednutí zpravodaje na členské schůzi.

Marie Servisová

Drobné zprávy a informace

- Ve dnech 26.-28.9. 2003 se zástupci našeho klubu zúčastní tradičního setkání skalničkářských organizací, které letos pořádají skalničkáři ostravského klubu Adonis.
- Pište prosím příspěvky, jejich zásoba je vyčerpána. Uzávěrka 49. čísla časopisu Skalničkářův rok je 20.12.2003, barevné přílohy již 4.12.2003.
- Na webových stránkách www.sweb.cz/dendroz je možné získat informace o méně známých okrasných dřevinách, které lze pěstovat v našich podmínkách. V archivu těchto stránek jsou články včetně fotografií např. Albizia, Cercis, Cornus (velkokvěté), Corylopsis, Disanthus, Fothergilla, Halesia, Parottia, Pseudocypripedium, Stewartia, Styax a řada jiných.
- Navštívit můžete i naše stránky na www.cmail.cz/kasvo .
- V nakladatelství REBO PRODUCTIONS právě vyšla nová kniha **Skalky a skalničky**. Autorem je Hans Martin Schmidt, z německého originálu přeložil, doplnil a lektoroval Václav Větvička, ředitel Botanické zahrady UK v Praze. Kniha má necelých 100 stránek a obsahuje spoustu informací a krásných barevných fotografií. Do klubové knihovny jsme ji zatím nezakoupili.

Inzerce

- Nabídkový seznam okrasných rostlin zašlu zájemcům mailem nebo poštou.
Ing.Mojmír Martan, Úvoz 7, 602 00, e-mail: mojcom@email.cz

Kalendář akcí klubu v 2.pololetí 2003

4. 9.	16.30	členská schůze s přednáškou (Křenová)
11. 9.	12.00-18.00	příjem rostlin na podzimní burzu (Bystrc)
12. 9.	9.00-18.00	podzimní burza - prodej (Bystrc)
13. 9.	8.00-18.00	podzimní burza - prodej (Bystrc)
14. 9.	9.00-17.00	podzimní burza - prodej (Bystrc)
14. 9.	17.00-18.00	likvidace podzimní burzy (Bystrc)
18. 9.	16.00-16.30	půjčování knih v klubovně (Bystrc)
2. 10.	16.30	exkurze do Arboreta MZLU (Arboretum, Černá Pole)
16. 10.	16.00-16.30	půjčování knih v klubovně (Bystrc)
6. 11.	16.30	členská schůze s přednáškou (Křenová) nejzazší termín předání semen do výměny
20. 11.	16.00-16.30	půjčování knih v klubovně (Bystrc)
4. 12.	16.30	členská schůze s přednáškou (Křenová) uzávěrka barevné přílohy Zpravodaje č.49
11. 12.	16.00-16.30	půjčování knih v klubovně (Bystrc)
20. 12.		uzávěrka textové části Zpravodaje č.49
24. 1. 2004	9.00	výroční členská schůze (Křenová)

Nepředvídatelné události mohou způsobit změny v programu, čase i místě konání příslušných akcí.

Členové výboru Klubu skalničkářů Brno 2003 - 2005:

Jméno:	Datum narození:	Bydliště:	Telefon:	Funkce:
Ing. Škorpil Miroslav	21.12.1927	Kamenomlýnská 3 603 00 Brno	543240820 728235166	předseda
Hadač Josef	15.8.1940	Syrovce 154 664 67	547229060	místopředseda
RNDr.Hrabě Vít, CSc.	8.3.1937	Klíny 63 615 00 Brno	548531063	místopředseda výměna semen
Salzburgerová Věra	27.5.1942	M. Majerové 15 638 00 Brno	548522637 732522841	jednatelka
Utinková Alena	7.2.1932	Nám. SNP 31 613 00 Brno	548520714	pokladní
Vlček Karel	24.10.1936	Chrpová 35 641 00 Brno	546217569 721648122	odborný poradce technická činnost
Pokorný Petr	27.9.1939	Studená 26 638 00 Brno	776795605	hospodář vedoucí burzy
Ing. Martan Mojmir	2.6.1965	Úvoz 7 602 00 Brno	543248472 728235171 zam.541421073	knihovna redakce časopisu
MUDr.Doležal Miroslav	10.7.1958	Gorkého 20 602 00 Brno	549255338 606278412 zam.517346322	propagační a odborná činnost
Merta Horymír	26.11.1951	Skoumalova 14D 621 00 Brno- Mokrá Hora	549274202 603151275	správce klubovny technická činnost
Servisová Marie	25.2.1946	Jahodová 40 620 00 Brno	545229648 608502916	matrikářka
Šrutka Zdeněk	9.5.1930	Nálepková 112 637 00 Brno	541220159 776822013	předseda revizní komise
Tesaříková Jarmila	10.9.1941	Karolíny Světlé 31 628 00 Brno	544217948	člen revizní komise
Ing. Doskočil Jiří	7.6.1934	Provazníková 72 613 00 Brno	545244184	člen revizní komise

---

Neprodejný výtisk
Pro své členy vydal v září 2003
Klub skalničkářů Brno
Připravil Ing.Mojmír Martan